

Byordning för västernäs 1795

ULA. Frötuna och Länna A 1a:23. 9 mars 1795

På Wästernäs Bys Jord och delägares wägnar. företedde Nämndemannen Pehr Pehrsson i Åkerö en, wid uppläsandet, så lydande Byordning:

Byordning för hela Wästernäs by med alla samtelige underskrefnes ja och samtycke upprättad då Bonden unga Pehr Jansson först åtog sig att för innewarande år att blifwa Byaman med tillhjelp af twänne öfrige Byamän, på det att denna Byordning må kunna wid magt hållas och efterlefwas, hwarom wi i all ödmjukhet hos Högädle Herr Härads-hövdingen och den Högärade Lofl. TingsRätten anhåller om fastställelse härå på nedan antecknade Puncter till bättre fredande å våra åboende hemman och tillhörige ägor, nemligen:

1. På det att hwar och en må äga frid på sine ägor bör alla Gärdesgårdar och Led omkring åker och ängar i laga tid wara uppfredade annars pligtar den brottslige utom skadan Tolf skillingar och stänge ändå utan dröjsmål.
2. Allt ifrån kjäle går ur jorden till dess hon kjälar skola Swinkreaturen wara ringade att de icke upprota gräsmarken, den häremot bryter pligtar åtta skilling.
3. Sedan Ängarne äro afbärgade bör inga kreatur om hösten där insläppas förr än grannarne äro därom alla ense likaledes förhålles när Sädsgärdet om Hösten blifwer afbärgat, den som häremot bryter pligtar fyra skilling.
4. Sedan omkring åker och äng bör stängt warda, den som af ondt uppsåt eller oförsigtighet rifwer neder Gärdesgård grind eller Led och lemnar det öppet efter sig plikte Sexton skilling.
5. Alla utfalls och folddiken i gärdet och wretar bör så uppränsas, att Grannarne icke därigenom lider någon mehn eller skada på sine åkerskiften och det innan höstsäde sås, den häruti brister böte Åtta skilling.
6. Den som nedtrampar sin grannes med Säd besädde Åker, gälde skadan efter byamännens värde och pligte dess utom fyra skilling
7. Bar Eld må ej bäras i uthus eller gårdar emellan, att eldswåda därigenom tima må; den som därmed beträdes böte sex skillingar.
8. När Slottertiden infaller bör Byman tillsäga sina grannar tre dagar förut och att början sker på Storkärret der byaman försummar sitt slotterdagswärke böte tre skillingar och ändå fullgöre sin skyldighet.
9. När Gärdesgårdar, grindar och Led äro i laggildt stånd den Granne; som har okynnes kreatur och dem icke fängslar när han därom är warnad af byaman, tage sjelf ut kreaturet gälde skadan och pligte Åtta skilling.
10. På det denne byordning, som åtminstone en gång om året för samtelige Grannarne bör uppläsas, må så mycket strängare blifwa efterlefwad, ty skall ingen till ursägt tjäna, att hans Barn eller Legofolk honom owettande sig emot Byordningen förgripit, utan ware han som husbonde är, pligtig att swara, till allt det som hans husfolk häremot bryter.
11. Alla böter som efter denna Byordning blifwa utsatte, äger Byamannen med twänne af sina Grannar af den brottslige att uttaga; tredskas han i penningar betal(a), tage pant och sätte honom wiss dag före när han den igenlösa må; Tredskas han ware panten till de mästabjudande försälld och öfwerskottet honom återstältdt. Alla böter efter denna Byordning användes till byalagets samfälte nytto.

12. Ingen äge Rättighet att bryta löf på sine eller annars ägo för Slottertiden, den här-
emot bryter böte Åtta skilling.
- hwilket allt i föregående Puncter anteknade finnas skola wi undertecknade orygge-
ligen hålla, som med våra namn och egenhändiga bomärkens undersättjande be-
kräftas af Wästernäs den 16 Februari 1795
 - Gl. Pehr Jansson B, Enkan Anna Andersdotter i Östernäs jordegare B, Unge Pehr
Jansson B, Erik Pehrsson B, Pehr Eriksson B, Anders Jansson B och Erik Eriksson
B.
 - Egenhändigt vara undertecknad wittnar dräng Anders Pehrsson i Östernäs B, Pehr
Persson i Åkerö.
 - Och Resolverades: At denna Byordning warder till den säkerhet, kraft och värkan
Lag förmår i domboken intagen, samt Utdrag theraf Wästernäs bys Jord och del-
ägare, uppå begäran, till bewis, meddeltd.

Med vänliga hälsningar från Wästernäs Byamän's styrelse anno 1991.